

ENO ŽIVLJENJE ZA STOTISOCE. Andor Jaroš je bil v dobi nazima ogrski minister za notranje zadeve. Po padcu nacizma in poroženju Madžarske ga je novi režim ob sodil za vojnega zločinka. Žide je dal Jaroš pomoriti v masah. Bil je obtožen, da je masakriral sto tisoč ljudi. Njegove zločine je bilo zlahka dokazati in bil je obsojen v smrt. Slika na desni ga prikazuje, ko se privezan k stebri zvija v smrtnem strahu, in na levi pa četa, ki je izvršila smrtno ob sodbo.

Nauki iz stavke železničarjev dragi za unije

Industrialci s predsednikovim nastopom zelo zadovoljni, ne pa predstavniki organiziranega delavstva. — Nobene vladne graje proti družbam

Ko je predsednik Truman maličil v svojem govoru ameriškemu ljudstvu v petek 24. maja po radiu in dan pozneje pred skupno sejo poslanske in senatne zbornice po dvema človekom, ki sta ustavila ves železnički obrat, mu je ljudstvo pritrjevalo in še bolj ognjevitno pa so mu njegova izvajanja odobravala poslanici in senatorji.

Tolklo se je le po eni strani Predsednik je s posebno nejveljivo udarjal po predsedniku unije lokomotivnih inženirjev Alvanorju Johnstonu in predsedniku unije vlakosprenemnega osebja A. P. Whitneyu—čes, da bi dve ali pa ena oseba nikoli ne smeli imeti toliko moči, da bi vrgle vse ekonomsko življeno s tira. Milijone ljudi, ki je poslušalo predsednikova dva govorja, si je predstavljalo, da imata omenjena dva voditelja nujnih unij diktatorsko moč. Resnica je, da je za stavko glasovalc 98½ odstotkov strojevodij in vlakosprenemnega osebja. Torej sta vršila le voljo članstva, ki je hotelo uveljaviti svoje zahteve s stavko, ker jih zlepila ni moglo.

Unijski voditelji Trumanu zelo zamerijo, ker železničkih magnatov v svojih kritikah niti omenil ni, kakor da jih ni, in s tem med nepoučeno publiko napravil vtis, kot da spada ves greh le unijam in tudi pokoro je vse le njim naložil.

Veter v kongresu proti delavstvu

Vselej, kadar je Truman v svojem govoru pred skupno sejo zveznega kongresa zahteval drastične naredbe proti industrialnemu nepokoju in proti onim, ki proglašajo ali pa ščujejo v stavke "proti vladni", je bil deležen viharnega odobravanja. A čim je dejal, da je treba tudi proti draginjam kaj ukreniti, kajti stavke so ob enem posledica višanja cen, in ko je apeliral, naj se vladno kontrolo nad cenami (OPA) ne le obvaruje temveč se jo ojača, je med poslanici zaploskalo nekaj rok. Pač znamenje, kako močno imajo privatni profatarski interesi posebno poslansko zbornico, pa tudi senat v svojih pesteh. To je bodočnost demokratičnega razvoja v tej deželi jako slabo znamenje. Kot se stvari razpletajo sedaj,

"AKO NE BOSTE VOLILI V PRID CERKVE, BOSTE OB ZAKRAMENTU"

Minulo nedeljo so brali v cerkvah v Italiji okrožnico škofov, katera roti volilice, da ne smejo glasovati za "marksistične stranke", ker so sovražne cerkvi. Kdor se pregreši, mu bodo odvzeti zakramenti, kot cerkvena poroka, pokop na blagoslovjenem pokopališču in odrečene mu bodo razne druge cerkvene ceremonije, ki jih je v Italiji nič koliko.

Pij XII. je že pred par tedni urgiral vso katoliško duhovščino, da naj podvzame čim večjo kampanjo za katoliško listo. Posebno je apeliral, naj pošljejo v tej kampanji proti "marksistom" in drugim protiklerikalnim strankam na agitacijo katoliške žene "od hiše do hiše."

Volitve dne 2. junija bodo v Italiji torej izredno vroče. In to bodo ob enem prve splošne volitve v državi od kar je "Duče" razbil prejšnji parlament in dal umoriti socialističnega voditelja Matteottija. Padli so tudi mnogi drugi, nekaj jih je pobegnilo, ostali pa so bili vrženi v jetniške logarje. Takrat ni papež nič protestiral, pač pa sklenil z Mussolinijem pogodbo, ki je bila prva med državo in cerkvijo, od kar je Italija zedinjena.

Sedanje volitve se bodo vršile po vsi Italiji razen v sporni Julijski krajini, ki je pod upravo deloma anglo-ameriške in deloma pod upravo jugoslovanske armade. V tem glasovanju se bo odločilo o vprašanju, ali naj bo Italija v bodoče še monarhija, ali pa se jo spremeni v republiko. In izvoljeni bodo poslanci z nalogo izdelati novo ustavo. Načelnik sedanje vlade je klerikalec Alcide de Gasperi. V nji so zastopani tudi socialisti in komunisti, a glavno besedo ima Gasperijska skupina.

Strašenje z odvzemom zakramentov je stara praksa svete stolice. Ker se verni človek ne boji ničesar bolj kot pekla, "kjer je večni stok in škrapanje z zombom", so take grožnje držale. S pojavom svobodomilostva in razkoli v katoliški cerkvi imajo učinkovitost samo še v najbolj zaostalih katoliških deželah.

Dne 2. junija bodo volitve v konstituanto tudi v Franciji, kjer je klerikalna stranka druga najjačja. Drugi junij bo torej zgodovinski dan.

ČEMU TOLIKO KONFLIKTNIH IZJAV MED PERZIJSKIMI DIPLOMATI

Predsednik perzijske vlade Qavam es-Sultaneh, njegov minister za informacije (propagandist) princ Mozaffar Firouz in perzijski poslanik pri ameriški vladi Hussein Ala, ki je ob enem perzijski delegati v organizaciji Zdrženih narodov, so si po sledile tedne toliko v konfliktu, da sploh ne veš, ali je Hussein Ala več kot pa vladu v Teheranu, ali pa Alā trdi o pritožbi proti Sovjetski uniji z ozirom na njeno vojaštvo v Perziji drugače kot vlada v Teheranu zato, ker je to ljubo anglo-ameriški diplomacijski.

Ker se sovjetska armada ni umaknila ob času kot se je glasilo v anglo-ameriški-sovjetiški pogodbji, se je perzijska vlada na pobudo angleške in ameriške vlade pritožila varnostnemu svetu Zdrženih narodov. Stvar se je najprvo obravnavala na sejavnostnega sveta in celotne organizacije Z. N. v Londonu, in sedaj je že več tednov na dnevnom redu pred varnostnim svetom Z. N. v New Yorku.

Tako je prvič v zgodovini te dežele v zbornici sprejet zakon, ki daje vladni moč delavca pri-Nadaljevanje na 5. strani.)

Cim je predsednik končal, je začela poslanska zbornica z razpravo o njegovem načrtu za ukinjenje stavki, ki je trajala samo — 40 minut. Pri glasovanju je bil Trumanov načrt sprejet s 306 proti 13 glasovi, kakih 100 poslancev pa ali ni bilo navzočih, ali pa se niso hoteli udeležiti glasovanja. Zadeva je bila nato predložena senatu.

Da se bi temu storilo konec,

se je nedavno oglasil premier

Qavam es-Sultaneh sam, da perzijska vlada pritožbo umaknila, ker je sovjetska vlada izpolnila svojo obljubo. In radio Moskva

da temu izjavi, da so vse ruske

čete zapustile perzijsko ozemlje.

Hussein Ala pa vztraja dalje

pri obtožbah in pritožbah in oči-

vidno je, da ga je pri tem naš

državni departmانت vseskozi

podpiral. Perzija je pač dejela

oljnih ležišč in le radi tega toliko zanimanje zanjo.

John L. Lewis je nekoč, ko je

trajala stavka premogarjev že

precej časa in se je umešala vla-

danovanje, dejal: "premogarji,

proti vladni ne smemo stavkati!"

Vlada je takrat poseglala vmes

edino v korist operatorjev, vž-

le temu je Lewis podal svojo

bedasto izjavilo! Sedaj se tistega

svojega nauka več ne drži. Vlada

ima z njim vsled njegove "trme" mnogo posla. A tudi če bi

zadaj izboljševanje življenskih

razmer. Te naravne pravice jim

niti z milico in zveznim voja-

štvom niso mogli vzeti.

Porcije znižane, a cene so iste, ali pa še višje ko prej

Vsled namena, da se pošlje čim več živja gladnem v Evropo in Aziju, so se pričeli tu odmerki znova, toda v drugi obliki. Mlini dobre manj žita, pekarne manj moke in prodajalne manj kruha. Ker pa ga ljudje menda hočejo toliko kot prej, za v predajalnah prvi dobe, ko pa je polica prazna, ga za druge nič ne ostane. Chicago Tribune poroča, da se ga dobi sedaj na črni horzi po 30 do 35 centov. Postavna cena pa je 11c za 18 uncev.

V restavracijah dajejo sedaj sandviče samo na enem odrezku kruha. To je udarec posebno za one, ki težko dela. A restavracije imajo vzlič temu znižanju kruha in drugih porcij pravico računati iste cene kot dolej. Ponekod zahtevajo od OPA celo zvišanje cen, ker se je podražilo vse, posebno mesnine. V Freeportu, Ill., so lastniki restavracij zapretili, da jih bodo zaprli, če se njihni zahtevi ne ugotijo najpozneje v 10. dneh.

Delavci nekaterih strok so dobili nekaj povisiko, in takoj so nastale nove podražitve potreščin, ki so že skoraj dozdaj vzelte ves povisik. Milijone tistih, ki ga še niso dobili, in pa oni, ki žive od penzion in prihrankov, pa s strahom opazujejo, kako se nakupna moč dolarja vidoma ja.

V Chicagu so dobili delavci cestne in nadučilne železnice nekaj povisika. Nadučilna železnica se je odločila zvišati voznišča z 10 na 12c, ulična pa z 8 na 10c ali saj na 9c. Če se pomisli, da se po tem transportnem sredstvu prevaža v Chicagu in okolični milijone oseb vsak dan, pa meni to za družbe nov vir dohodka, kakor je bil pred vojno. A delajo ravn brez krmarja.

Very Rev. C. D. McInnis je v Brooktonu, Mass., predaval v katoliškem klubu dvajsetega stoletja (Twentieth Century Catholic Club) o položaju in izvajal, ker je Španija nam (Zed. državam) najbližja, se bodo naše čete, ako se dogodi vojna z Rusijo, izkrcale tudi na Španskem obrežju in tedaj nam bo "španska dobrohotnost" še posbenih več transformacij ali revolucij. Kajti baš teh se Franco najbolj boji.

Tolmačen, kaj je "prava demokracija", je sedaj neštetno. In kmalu ne bo nič več prav točno vedel, kaj je in kaj ni demokracija. Angleži se ponašajo z eno najstarejšimi, modernimi parlamentarnimi demokracijami. To je ljudstvo na Angleškem, ki je sedno razdeljeno po kastah, kar gotovo ni demokratično. Malo je držav, ki bi imele za svoje "plemstvo" toliko respektja in različnih titelov kot baš Anglia. In ljudstvo tam se deli tudi po razredih, kar tudi ni demokratično — saj ne v smislu marksističnega besednjaka. Anglia ima bogat aristokratski sloj, veliko plebejskih bogatstev, močan srednji razred, nižji srednji razred in pa kmete ter proletariat. Demokracija v predvojni Franciji se od angleške ni posebno razlikovala, razen da je imela več strank, manj aristokratov.

(Konec na 5. strani.)

KOMENTARJI

Zbirka in presoja urednik

"Am. Domovina" je še vedno da Tito ni miru nič manj nevaren kot Španija. Kako naj od vojne izbičana Jugoslavija ogroža životni mir, tega Thomas ni pojasnil, in menda tudi tisti Američan ne. Ogrožajo pa ga tisti, ki sedaj preže po njih.

Amer. komunisti so bili v dveh največjih stavkah v zgodovini dežele brez reklame, kajti ni ga, ki bi jim mogel očitati, da so to katastrofe oni povzročili, ali pa da imajo oni prste zraven.

Gen. Francisco Franco je označil današnjo Španijo za "moderno demokracijo". To je ugotovil v svojem govoru rudarjem v Asturiji. "Starre sorte demokracije je plašč, ki bi Španiji nikakor ne pristjal," je dejal. Nato je navajal hibit zapadne demokracije, in jih res težave našteval. Ni pa res, da le Španija je danes "prava, resnična demokracija", zato je poučil na koncu svojega govora. Niti ni res, da Španija ne potrebuje nobenih več transformacij ali revolucij. Kajti baš teh se Franco najbolj boji.

Tolmačen, kaj je "prava demokracija", je sedaj neštetno. In kmalu ne bo nič več prav točno vedel, kaj je in kaj ni demokracija. Angleži se ponašajo z eno najstarejšimi, modernimi parlamentarnimi demokracijami. To je ljudstvo na Angleškem, ki je sedno razdeljeno po kastah, kar gotovo ni demokratično. Malo je držav, ki bi imele za svoje "plemstvo" toliko respektja in različnih titelov kot baš Anglia. In ljudstvo tam se deli tudi po razredih, kar tudi ni demokratično — saj ne v smislu marksističnega besednjaka. Anglia ima bogat aristokratski sloj, veliko plebejskih bogatstev, močan srednji razred, nižji srednji razred in pa kmete ter proletariat. Demokracija v predvojni Franciji se od angleške ni posebno razlikovala, razen da je imela več strank, manj aristokratov.

Norman Thomas pravi v Calu dne 20. maja, da je iz množič se poročil jasno, da se vlada enako brutalno, kakor v Rusiji, in v Titov Jugoslaviji in v drugih lutkarskih državah, ki so pod sovjetsko sfero. K temu dodaja, da je poslušal nekega Američana, ki se je nedavno vrnil iz Jugoslavije. Tisti Američan trdi,

SVOBODA Tiska V ZED. DRŽAVAH BOLJ V FRAZAH KAKOR V RESNICI

Senator Pepper iz Floride je v debati o predlogah proti unijam v senatu dejal, da je publika o vzrokih stavk in industrialnih konfliktov povsem napačno počutna. "Ako imaš kaj reči zoper delavce, bo tvoja stvar natisnjena na prvi straneh vsega dnevnega tiska v deželi."

Izvajal je dalje, da ako hoče senat javnost poučiti, o čem gre v takih sporih, naj bodo razprave v njemu oddajane po radiu, da bo ljudstvo čulo obe strani. Kajti dnevní tisk priobčuje samo bizniško stran.

Tednik "Labor", ki izhaja v Washingtonu in je politično glasilo vseh železničarskih unij — sploh najboljše in najdražje urejevan delavški list v tej deželi, ugotavlja, da kontrolira dvajset mož 90 odstotkov ameriškega časopisa. Zbirajo se v New Yorku in oni sklenejo, kaj boš jutri bral v dnevnem tisku. Ako se odločijo za kampanjo proti kaki uniji, n. pr. kot se je vršila proti uniji premogarjev in se z njo še nadaljuje, bo ves "ugledni" ameriški tisk, z velikimi revijami vred, prinašal kartune in članke, tendenčne novice ter jeremijade o težkih posledicah, ki jih stavke povzročajo ljudstvu.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Imozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL
Telephone: ROCKWELL 2864

Proti Jugoslaviji veliko organizirane propagande in ščuvanja, da se jo očrni

Sedaj največ pod pretezo zahtev za pravično obravnavo Draže Mihajlovića, a v splošnemu vsled sovraštva do presnavljanja Jugoslavije iz starega sistema korupcije in zanemarjanja koristi ljudskih množic v nov red, ki ga nasprotniki označujejo za "komunizem", za krvavi teror in tolovačstvo, se je v mnogih deželah pojavnila dobro organizirana propaganda, ki deluje po istem taktu proti Sovjetski uniji.

Hvale, ki je bil deležen Tito s svojimi partizani med vojno, je že dolgo koniec. Posebno ker je osvobodilno gibanje tako naglo iztrebilo monarhijo, začelo z agrarnimi reformami in socialistično, in ob enem si našlo še dovolj časa za poseganje v mednarodno politiko.

N. pr. "New Leadrov" washingtonski urednik Jonathan Stout si nabere v propagandnem biroju Konstantina Fotića in pittsburghskega "Srbobrana" podatkov o Titovi Jugoslaviji in New Leader jih priobiči s primernim oglašanjem in zatrdirilom, da so podatki avtentični.

"Srbobran" nato tisti članek ponatisne s pojasnilom, da je iz "New Leadra". Ta zveza z reakcionarnim vodjem velesrske ideje in med "New Leadrom" je že stara stvar, le da je poslednje tedne dobila spet več "krvi" vase. Podnaslov iz New Leadra, ponatisjen v Srbobranu na prvi strani, pravi: "Resnični obtoženci na beogradski obravnavi (proti ihajloviču) bodo medvojni voditelji Zed. držav in Velike Britanije."

Kakšna demagogija! Pa si ti ljudje upajo jezuitstvo in provokacije komunistom očitati! Naj se slednjim očita kar koli, bolj zavajalni ne bi mogli biti kot so propagandisti sedanje reakcije.

S člankom vred sta naslikana skupaj Stalin in Hitlerjev vnajni minister Ribbentrop v času nemškega-ruskega pakta. Da, takih prizorov in dejanj se ne more opravičevati.

Ampak naj bi bila zavrnuta tista slike tudi ona iz Monakova, kjer se svetila v družbi s Hitlerjem samim marelar Chamberlain in pa predsednik francoske vlade! Njun namen leta 1938 je bil, da naj se Hitler zadovolji s tem, da mu žrtvujejo Čehoslovaško, potem pa, če ga že srbe pesti, naj zre rajše proti vzhodu! Taka je pač politika sile. Prvo kot drugo dejanje je bilo nedopustljivo in oba sta posledica politike velesil, oziroma politike imperializma.

Proti sedanji Jugoslaviji se rad oglasi tudi newyorsk "Call", glasilo S. P., ki je urejevalno po Thomasovih navodilih. En članek v obrambo Mihajlovića in s tem proti sedanji vladi ima v izdaji z dne 20. maja.

Ves tisk rimske cerkve je pridno in po višjih instrukcijah udeležen v tej propagandi. Dalje Francov v Španiji.

V Zed. državah dobi Jugoslavija v buržavzem tisku malo kdaj dobro beseda ali kak članek, ki jo bi opisoval razumevanjem, namesto s predsodki.

Iz Rima je bilo 21. maja poročano, da Jugoslovani plenijo Italijanskim ribičem na Jadranu ladje in čolne.

Poročilo iz Aten (istotako 21. maja) opisuje vpade Titovih mož v Grčijo, kjer vrše teroristična dejanja in nato pobegnejo čez mejo. Poročila o preganjanju duhovnikov v Jugoslaviji pa so že stare stvari.

Kongresnik Stevenson (rep. iz Wisconsina) je Tita obdolžil, da je razprodal 54,000 ton (long tons) sladkorja, ki ga je poslala UNRRA za uboge. A Tito pa ga je zaplenil in ga dal na trg po \$1,25 funt in napravil pri tem za svojo bankrotirano blagajno nad 151,000,000 dolarjev. Tako trdi omenjeni kongresnik. UNRRA se bo gotovo potrudila raziskati to stvar.

Tendenca vse te propagande seveda je ustvariti v javnosti razpoloženje proti Jugoslaviji in jo pripraviti za možni oborožen udar vanjo. Kajti ljudje po svetu imajo vse sorte želje.

Razredni boj v kapitalističnem sistemu neizbežen tudi če ne bi bilo radikalcev

V tem listu nismo nikdar pritrjevali onim, ki se prerovali, kako se bo po vojni vse nagloma preurejevalo za produkcijo civilnih potrebščin, ljudstvo se hipoma prilagodilo miru, ki ga je komaj čakalo, in uživali bomo sadove zmage ter pridobitve širih svobodščin in demokracije širok sveta.

Minilo je že leto po vojni, a socialni nepokoj narašča. Industrija je še vedno s tira, lastniki tovarn oblačil, obuval in nešteti drugih potrebščin so na sedeči stavki, ker hočejo ukinjenje kontrole nad cenami in odpravitev drugih vladnih regulacij, črna borza cvete, prihranki ljudstva se krčijo in se stekajo nazaj v blagajne finančnih in industrialnih velikačev, borzianov, zemljiščnih pijač v raketirjev, delavstvo pa se čudi, kaj se godi okrog njega. In je zahtevalo od svojih voditeljev v unijah, da naj ali draginji zastavite pot, ali pa jim izvojujejo zvišanje mezde.

Začele so se velike stavke v avtini, v jeklarski in v vse sorte drugih industrijah, ki se jih je poravnalo in v Beli hiši so se odahnili, češ, vendar enkrat!

Pa se je pričela stavka premogarjev.

Komaj je bilo proglašenega v stavki premogarjev dva tedna premirja in se je večina kopačev vrnilo v rove, že je zapretila stavka na železnicih. Predsednik Truman je v tej največji industrijski krizi izdal ukaz, da prevzame premogovnike in železnice v svoj obrat vlada.

To se je zgodilo v tednu z dne 20. maja. Pred rove je prišla

DOM POKJNEGA PREDSEDNIKA F. D. ROOSEVELTA v Hyde Parku, N. J., ki je bil na dan prve obletnice njegove smrti uradno izročen vladni Zed. držav. V njemu je knjižnica, ki vsebuje Rooseveltove dokumente in podatke o njegovem delovanju.

KATKA ZUPANČIĆ:

IVERI

Partizan...

Posneto iz pisma nekega slovenskega kmečkega fanta:

Tudi jaz sem bil partizan. Naša vas je srednje velika in leži sama zase. Bili smo tiste prve dni veseli, da smo na 'kraju sveta', kakor smo rekli. Zakaj povsod so bili že Italijani, le k nam jih še ni bilo. Nazadnje so zlvtori le prisli.

Popisali so nas in našo imovino, pa začeli jemati na debelo. Kdor je pogordnil, je dobil s kopitom po glavi. Naša mati je jokaje kazala na nas, češ, kako nas bo prezivljala. Ko jim je tolmač razložil materino tožbo, so se zakrohatili.

Ni bilo dolgo, pa smo razumeli njihov krohot. Na vse zgodili so prišli. Pustili so, da smo zajtrkovali, nato pa zgnali skupaj može in fante, pa hajdi na pot. Mati naša seveda zopet v jok za svoje tri sinove. Vdova, saj enega otroka ji naj pusti... Jaz sem bil najmlajši.

Nič niso povedali, kdaj pridejo po nas in tako nismo imeli nekateri niti kruha za na pot. Na glavnih cesti smo zadeli ob drugo skupino. Dotlej sem bil z mojima bratoma skupaj. Zdaj so nas vse premešali. Naša žalostna procesija se je med potjo parkrat povečala, in vsakokrat so nas premešali kakor fižol na rešetu, tako da bi bilo med nami čim manj poznanstva. Pa jaz govoriti med sabo nismo smeli.

Stražnikov je bilo z nami kot toče. Lačni in izmučeni smo krevali po prashi cesti, ko se je že dan nagibal. Stražniki so se bili za tega že dvakrat izmenili, le za nas ni bilo nikakršne slab... Ne pa v rokah... Imam vojaška komanda s svojimi stražami in razobesila zvezdnato zastavo, ki pomeni, da so odslej posest zvezne vlade. A premogarji so ostali doma. In železničarji pa pričeli s svojo stavko 23. maja.

Zvezni kongres je zasedal vso noč. "To je upor proti vladu!" so vplili reakcionarni "delavski prijatelji" republikanske in demokratske stranke ter se zarotili ostati na svojih sedežih zdržema tolkico časa, da se sprejme nove postave proti unijam in posebno proti njihnim voditeljem, ker delavcev niso pozvali na delo z geslom, da "proti vladu ne smemo stavkat!"

Zadnjici je bil ustavljen na ameriških železnicah ves promet pred petdesetimi leti. Toda takrat ta prometni sistem ni bil niti senca v primeri z današnjim modernim železniškim aparatom. Seveda je taka stavka katastrofa v tem, ker vrže vse ekonomsko življenje dežele s tira. Vrh tega povzroči ogromno škodo na takemu blagu, katero se pokvarji, če ostane v skladničih, ali pa v vagonih. Milijone ljudi je moral ob 4. uri 23. maja, ko se je stavka pričela, obstati daleč od svojega cilja. Ljudje, ki so odvisni za prihajanje na delo od predmestnih lokalnih vlakov, so morali ostati doma, ako si niso mogli dobiti avta ali kakega drugega prevoznega sistema.

Vsaka stavka zadene ne samo lastnike in njihnih dobičkov, ampak potipije več ali manj tudi ljudske množice. Toda nobene ne bolj kot stavke delavcev transportnih sistemov, posebno če se razteza po vsi deželi.

Kadar so na stavki delavci kake unije CIO, imajo v kongresu, v tisku in v radiu običaj kričati, da povzročajo to zmedo "komunisti", čeprav Philip Murray ob vsaki taki priliki potudarja, da CIO ni komunistična organizacija.

Bratovščine železniških strojedov in bratovščini vlakovspremna osebja ter njunim voditeljem ne more nitično očitati, da sta pod vplivom "komunističnih hujškačev". To sta zela starosti, konservativni organizaciji. Njuni člani so bili pred leti označevani za "aristocracy of labor". A sedaj pa taka patriotska unija stavka "proti vladu"!

Kako prijetno bi bilo kongresnikom, H. V. Kaltenbornu, Peterju in vsemu kapitalističnemu tisku, če bi mogli Johnu L. Lewisu reči, da je "komunist" ali saj "sopotnik". Toda on oboje strastno sovraži. V politiki je republikanec z izjemo par let, ko je bil demokrat. Torej se te katastrofe ne more napraviti komunistom še manj socialistom, ker njihen vpliv in unijah je splahnel v persekucijah, ki so jih bili deležni v prvi svetovni vojni.

Torej ako vržejo gospodarsko življenje te dežele z njenih tečajev tako konservativne unije, kot sta omenjeni bratovščini železničarjev, in pa John L. Lewis s svojo unijo premogarjev, potem je nekaj narobe v tej deželi, in ta "nekaj" je njen sistem, ki mu je profitarstvo in izkoriscanje temeljni smoter.

Naredba, s katero je predsednik Truman stavko železničarjev ukinil, ni te resnice v ničemer spremenila.

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Klub vsem križem in težavam in diplomatičnim krizam je končno tudi v naše kraje ven darle prileza pomlad. Se zadnji teden sem s strahom sadil paražnike, češ — kaj bo če jih opali slana, kot se mi je prigodilo lansko leto na tretjega junija. Ali kot izgleda sedaj — je nevarnost minula.

Jaz se prav nič ne čudim ljudem v starem kraju, kateri so, kadar se je bližala nevihta s točo — škropili polja z blagoslovljeno vodo ter molili rožni venc, ali pa nekdanjam Inkam, kateri so častili soinco kot dajalca vsega življenja. Ter indijanskim plemenom na mehiški planoti, katerim je bil bog Tlaloc, ki je bil bog dežja ob enem tudi bog rodovitnosti — več kot vsemi ostali bogovi.

Tako so delali vsi ljudje od vsega pametnika od kar je zelen clovek z drevesa ter zasadil prvo seme. Rotil in molil je tiste sile, katere so mu bile dobre, in se tresel pred onimi, katere so mu grozile. Ali daroval je obema.

Kar nas je kmetov tu v moji okolici, tega ne delamo več. Ali kadar mi slana uniči in opali drevje v rt na tretjega junija — se mi ne zdi prav nič dobro.

Politična situacija je priljeno tako kot zadnji teden. Začasni vladni prevzem železnic, enako kot premogovnikov stvari ni veliko spremenil. Začasni državni obrat ni nacionalizacija in tega se delavstvo zaveda. Čim se kriza ublaži — dobijo vse te stvari nazaj lastniki še boljšem stanju kot prej. Zato se jim tak prevzem ne zdi populoma nič opasen. Sedaj je vprašanje, kako se delavstvo odzove.

Premogarji so odločni, da to pot ne bo kompromisa. Njihova vsem zaviranje kapitalističnega časopisa izgleda, da bodo podrobnosti.

Državni tajnik Byrnes je v svojem poročilu na radiu omenil težave, katere je imela njegova delegacija na konferenci vranjih ministrov v Parizu. Kaj pada, glavni grešnik je bil Molotov. Ce bi ne bilo Rusov, bi bilo vse poteklo kot na maslu. Byrnes ni omenil francoskih zahodnih glede Porurja, niti ne angloških zahtev, katere se precej krijojo z našimi. Ali po njegovem poročilu so bile glavne ovire sporazumu jugoslovenske zahteve glede Trsta in Julijskih Benetij, ter vprašanje Balkana. Gleda Trsta je bilo stališče ameriške delegacije, da mora ostati italijanski, kajti drugače pride pet sto tisoč Italijanov pod jugoslovenski jarem. Kje je Byrnes dobil tudi Angleži in Francozi. Molotov je trdovrtno vztrajal, da mora Trst po svoji legi in ozadju, kateri je slovenski — predpatrid Jugoslaviji. Gleda Balkana je vprašanje prirodnega bogastva in na trgovinah.

Vsakemu poznavalcu balkanskih razmer je znano, da so pred vojno bili glavni lastniki vseh prirodnih bogastev, kot tudi prometnih sredstev — tujci. Ameriški, angleški, nemški in francoski kapital je bil tako trdno ukorenjen, da je lahko diktiral ne samo ekonomske pogoje državam, ampak tudi politične. In za to se gre danes. Vse tisto besedišče o demokraciji, slobodni trgovini — porušenje zapadne civilizacije, vere itd. je samo za kritje pravih namenov — kateri se kažejo vsak dan jasneje. Kot izgleda, so se stvari na Balkanu spremene in to ne velekapitalu v korist.

Dobro vemo, da to križanje zahteva in načrtov ni splošnemu miru v korist. Velesile, kot je Anglija, Amerika in Rusija, se kosajo katera bo dobila v svojo službo več nemških strokovnjakov — ne v svrhu miru, ampak v izdelavo večjih in strahotnejših strojev za ubijanje. V Zednjih državah se nadaljuje iz izdelava atomskih bomb ter s preizkušnjami s "Vergeltungsrorožja" — zračnih raket. Skoraj stiri bilijone dollarjev bo vzel samo naša mornarica drugo leto. Protiv komu? Da, svetovni položaj ni prav nič razveseljiv in postaja vsak dan slabši. Naša zu-

nanja politika je skoro vseprav podpiranje reakcije. To vidi dimo glede Španije, Kitajske, Italije itd.

Vprašanje Iranu bo menda sedaj rešeno saj začasno z uradnim poročilom predsednika vlade Ahmad Ghavava, katero uradno potrdi, da so ruske čete zapustile Iran še pred določenim časom. Več o tej dejstvi prihodnjic.

V Argentini nastopi prihodnjih mesec svoje predsedniško mesto Juan Peron. Nasemu državnemu departmantu to ni ravno ljubo, saj posebno ne, ker je bil izvoljen proti naši želji. Ali ker so naši državniki v takih stvare

PRIPOVEDNI DEL

IVAN VUK:

“ZASEJAN”

(Zgodba iz minulih dni.)

(Nadaljevanje)

Zamišljen v to nenavadnost, se je zadel s pleči ob mimoidočo domo.

Nejedvoljno ga je pogledala in se otrla z roko po obleki, kakor bi se bilo kaj prijelo. Zamrmlja je s stisnjениmi zobmi:

“Bauer.”

Kečko je snel klobuk, zakaj razumel je to besedo.

“It Trioglove,” je rekel.

Dama pa se ni več zmenila za Kečka in je šla dalje.

Osuplo je Kečko pogledal za njo.

“Zakaj me je neki poklicala ta gospaska stvar, če noče počakati?”

Po cesti je pridrdrala baronka kočija. Sest konj je bilo vpreženih vanjo. Kečko je naglo pozabil “gosposko stvar” in se nanovo začudil.

“Smentano! Kaj je tisti človek v kočiji tako težak, da ga mora šest konj vleči? Ni mu videti. Pri nas s tremi konji pletejo poln voz gnoja, pa ga splejejo. Tu pa vleče šest konj enega človeka.”

Kečko je stal in gledal za kočijo s šestimi konji še potem, ko se je že skrila njegovim očem.

“Kaj človek vse ne vidi, če kam gre,” je zmajal z glavo in se zagledal v napis na nasprotni strani ulice, kjer se je nad vratim v lahnem vetrju majala velika, žolta, uri podobna reč.

Počasi je čital. To bo frizer, brivec.

“Kosmat sem, pa da se malo očim, morda bodo potem ljudje iz mesta malo prijaznejši z menom.”

Ko je Kečko odpril vrata, bi se bil skoraj prekržal. V ogledalih, velikih in svetlih, postavljenih ob stenah, je zagledal, saj mega sebe vse do kolen, kakor se še nikdar ni videl. Poleg ogledala so bile majhne kamenite mizice, kjer so bili postavljeni stoli s čudnimi pripravami zadaj.

“Tu je pa imenitno,” mu je šinilo po možganih.

Na klopi je sedel mlad gospod v suknji, ki je bila kakor sneg bela, a nekoliko prekratka in igrala na kitaro.

Ko je zagledal Kečka, je odložil kitaro in vstal.

“Guten Tag,” je glasno rekel.

No, Kečko se je ogledoval v ogledalu in ni slišal pozdrava. Le, ko se mu je mladi gospod približal, se je združil in rekel:

“Bitte, Herr, ali brijetje pri vas?”

“To pa, očka,” je rekel mladi gospod in pripravil stol pri ogledalu. “Sedite in še čutili ne bo ste, da vas brijem, pa boste že obriti.”

Kečku je bilo močno všeč, da je v ogledalu vse lepo videl,

vrata, da bi stopil na ulico. Med vrati se je iznenada ustavlil in vprašal:

“Nenavadne besede imate v Mariboru na tablah napisane. Povejte mi no, kaj pomeni pravzaprav tisto ‘friseur’?”

“Frizer, to pomeni, da pri nas izmenjavamo tudi obraz.”

“Smenta, kaj ne poveste,” je dejal Kečko in se pogledal v ogledalo, ali že nima morda zamenjanega. Mladi gospod pa je nadaljeval:

“Kdor hoče biti mlajši in lepsi, pride sem, sede na stol in napravimo mu vse po njegovemu želji. Kdor hoče biti starejši, mutudi ugodimo.”

“No, tolitskih bo ‘pač malo, da bi bili rajši starejši.”

“O, najdejo se.”

“Verjamem,” je pokimal Kečko. “V Mariboru je vse mogče.”

Mladi gospod ga je vabil:

“Kaj, ali bi si vi ne dali spremeniti obraza?”

Kečko je ogledoval britev. Biča je ozka in močno obrusena.

“Ta, da tako brije?” se je v novič začudil, poskušajoč ostrino na nohtu. “Ne verjel bi, če me ne bi bili z njo obrili!”

Mladi gospod je z nasmehom gledal Kečka. Ta pa je vzkliknil:

“Prodajte mi jo, gospod!”

“Škoda bi je bilo!”

“Kaj škoda?... Drugo kupite, ker ste v Mariboru. Za koliko je daste?”

“Draga je, očka,” se je mladi gospod nasmehnih.

“No, koliko?”

“Pet kron.”

“Smentano,” je vzkliknil Kečko. “Res je draga. Ves mesec ne zasluzim sedem kron... Zelo je izbrušena. Malo manj že lahko zahtevate zanjo.”

“Brije pa izborni,” je važno rekel mladi gospod.

“Tega pa ne tajim,” je Kečko potrdil. “Vendor pa je pet kron včas temu preveč. Veste kaj?... Tri krone vam dam, kaj?”

“Ne, pet, očka.”

“Ne bodite trdi, gospod. Štiri...”

“Pet.”

Kečko je vnovič pogledal bričev.

“Veste, kaj?... Naj ne bo ne po mojem in ne po vašem. Tri krone.”

Mladi gospod je pogledal v tla, kakor bi se globoko zamislil. Nato pa je rekel:

“Naj bo, ker ste vi, štiri krone.”

Kečko se je počesal po tilniku, potem pa je veselo spravil britev in nerad odštel štiri srebrne krone. Našel jih je na kamenito mizo, da so zazvenele in gledale iz ogledala.

“Sicer pa štiri krone tudi niso močje solze,” je dodal in potipal britev v žepu.

Mladi gospod je spravil srebrne krone. Kečko pa je odpril

KONVENCIJA KLOBUČARSKIE UNIJE SE PRIČNE

3. JUNIJA V NEW YORKU

Konvencija v naslovu označene unije bo največja v zgodovini te organizacije. Tako ugotavlja eksekutiva. In bo prva, od kar so bile vsle vojnih odredov konvencije ukinjene. Vrše se vsaki dve leti.

V tej uniji (katere uradno ime je United Hatters, Cap and Millinery Workers International Union) je bilo včas tudi mnogo Slovencev (moških in žensk), posebno v New Yorku in na drugem mestu v Chicagu. Sedaj so se njihne vrste zredile.

Naši ljudje so delali v delavnicah ženskih klobukov, ki so bile največje v New Yorku in na drugem mestu v Chicagu, tovarne moških klobukov pa so največje v Danburyju in v raznih drugih mestih po vzhodu.

Svoječasno sta tekmovali med sabo samostojna unija delavcev ženskih klobukov in unija delavcev moških klobukov, ki sta posegali na jurisdikcijsko polje druge druge v škodo. Nastajale so tudi nove unije in v stavkah ali pa vsled drugih neuspeshov propadle, omenjeni dve pa sta se združili in od tod tudi njenо sedanje ime.

Ena izmed delegatov iz Chi-

caga je Angela Zaitz, ki je članica odbora svojega lokalca in članica centralnega odbora (joint board), v katerem so zastopani vsi lokalci.

Unija klobučarjev pripada k AFL. Nekateri izmed njenih voditeljev so bili pred leti socialisti, sedaj pa sodelujejo z Wm. Greenom in v newyorski politiki pa simpatizirajo z liberalno stranko. Glavni stan unije je v New Yorku. Izdaja svoje glasilo, mesečnik “The Hat Worker”, ki velja z unijskoga stilom za zelo dobro urejevan list.

Zbiralcu v tej kampanji, ki ho-

bita v tistih kampanjih, ki ho-

SOVJETSKA ARMADA je do 6. maja izpraznila Perzijo, kakor je obljubila, dasi je prvočno obljubo za umik zaenzo z angleškimi in ameriškimi četami prelomila. Gornje je prizor iz Mašeda v Perziji, od kjer so pred začetkom maja odšli zadnji sovjetski oddelki.

MALA ISLANDIJA EN DOKAZ, KAKO SE I MALE DEŽELE LAHKO BRANJO

Zed. države hočejo vojne baze širom sveta. Tako tudi v Islandiji (Iceland), ki smo jo zasedli z njenim dovoljenjem kmalu po vstopu v vojno. Tam smo zgradili velika letalska in morarnična oporišča, ki so nam bila v vojni z Nemčijo res opora. Islandiji smo ob enem obljubili, da čim vojna neha, se umaknemo iz nje.

Te obljube nismo izvedli. Rajše kot da se bi je držali, smo islandsko vlado vprašali za dovoljenje, da si vsa tista oporišča pridržimo. Vlada pa je reka "ne". Kajti dokler se je šlo zoper Hitlerjevo Nemčijo — dobro. A sedaj bi mogle baze v Islandiji Zed. državam koristiti le, če kanimo začeti vojno proti Sovjeti uniji. V Moskvi to zelo dobro vedo. Pa tudi islandска vlada. Zato jih je nam kratko malo odrekla.

Donald Bell, ki je korespondent časniške agencije ONA, je napisal o tem sledeči članek:

Velikim silam je vedno skrajno neprijetno, ako jih porazi mala državica — tem bolj neprijetno pa bo najmogočnejši državi sveta, da je dobila zaščitico od najmanjše in najslabotnejše države. Islandija je vulkanski otok približno tako velik kot država Kentucky. Tri četrteine otoka je neobljudene, a tretjina prebivalstva, ki steje okrog 120 tisoč duš, živi v prestolnici Reykjaviku.

In vendar, ta neznatna skupina ribičev in kmetov je zadala mogočnem Zed. državam odločen udarec v zadevi vojaških oporišč, katere smo zahtevali. Storili so to na mirem način, brez vsakega hrupa in trušča, brez varnostnega sveta zedinjenih narodov — pa so nas vendar temeljito porazili kot je Perzija porazila Sovjetsko unijo. In uspeši so sami s svojimi lastnimi močmi, ne da bi jih podpirala katera koli velika sila.

Lahko bi si bili prihranili tata poraz, toda zdaj, ko smo ga doživel, si smemo štetiti v čast, da smo ga sprejeli. Dokazali smo s tem, da spuščujemo mednarodne zakone. Bilo pa bi seveda še lepše, ako bi ne bili skušali vsliti svoje volje malemu narodu, ki nam je bil od vsega začetka povedal, da ne bo odnehal.

Priredba v počast vrnivšim se članom-vojakom

društva "DELAVEC" št. 8 SNPJ

v nedeljo 2. junija 1946

v Hrvatskem domu na 9618 Commercial Avenue

SOUTH CHICAGO, ILL.

Pričetek ob 3. pop. Vstopnina 60c. (Davek všet.)

PESTER PROGRAM

Sodeluje KROŽEK št. 26 SNPJ.

samo ti poslali. Si vse dobil?" In odgovor, da o kakem paketu nima ne duha ne sluha.

Ray Mittens piše o tem iz Washingtona v čikaških Daily News zelo obširno. "Nihče, niti Mednarodna poštna poslužba (posebna organizacija za mednarodni poštni promet), ni siguren, da li bo poslana stvar res prišla v roke naslovencu. Francoski in italijanski naslovi so najbolj nezanesljiv cilj."

V. B. Waters, ki je pomožni direktor mednarodne pošte, smatra, da je odstotek nedostavljenih pošiljatev nizek. Priznava pa, da prejema mnogo pritožb. Tipična izmed njih je ena iz New Yorka. Pošiljalj je postal bratu v Italijo oblek, za katero je plačal \$50. Ko je njegov brat v Italiji paket prejel, je bilo v njemu le nekaj ponoseno ženske spodnje oblike. Nekdo v Italiji — bodisi poštar, carinar ali kdor že, ki je paket odpril, je poskrbel, da je obleka izginila iz nje in ga napolnil v zameno s capami.

Drugi so prejeli pakete, iz katerih je bil del ali pa vsa vsebina vzeta ven in čestokrat so prejemniki dobili praznino nadomeščeno s kamenjem, zavitim vuncem ali papir.

"Vse kar mi moremo je to, da poskrbimo za zanesljiv dovoz paketov v deželo, v katero so naslovjeni. Tam jih prevzame pristojna oblast, ki ima mandat do svoje države dovršiti razpošiljanje. Od tega momenta odgovornost mednarodne pošte neha," je dejal V. B. Waters.

Vsled silnih pritožb je mednarodni poštni urad v Washingtonu vprašal francoske in italijanske avtoritete, ker je na stvari, nameč čemu poslanih paketov ne dobe tisti, katerim so bili naslovjeni. Odgovor izvajajo vprašanju. Francoska oblast n. pr. tolmači, da čim priredejo paketi v Francijo, jih carinari odpro. Ko vse pregledajo in zabeležijo, jih zavijejo nazaj.

A ker papirja in vrvice manjka, so tako prevezani paketi na poti radi razdrezajo in vsebina se porazgubi... V Franciji je razpošiljanje paketov v rokah železnic, v Italiji pa je v področju pošte. Iz Italije pojasnjujejo, da je nihen poštni in sploh ves drug promet še vedno iz reda. In vrh tega iz obeh dežel pojasnjujejo, da ker ljudje v Ameriki pošiljajo svojcem živež, obleko, tobak, milo — torej stvari, ki jih tam najbolj manjka, je naravnno, da se jih rad polasti tisti, ki pride najprej do njih.

Naše stališče v zadevi Perzije, kjer smo zahtevali takojšnjo evakuacijo, je tako okreplilo položaj islandiske vlade, da je objavila note izmenjane z našo vlado ter nas prisili, da izpolnim svoje obljube. Tako je najslabotnejša državica porazila najsilnejšo na svetu.

Veliko parcel se res "izgubi" — večinoma v Italiji in Franciji

"Bogve, če naši vse pakete prejmejo, ali pa jih kdo pokrađe?" Tako so se vpraševali v zacetku vsi naši ljudje, ki so jih začeli pošiljati. Nato so prejeli pisma z zahvalami za prejete stvari, "ki so jim tako prav priše."

SANS se je zelo potrudil, da se bi prejemnikov ne nadlegovalo s carino, jugoslovansko poslanstvo mu je šlo pri tem na roko, in kar se pošiljatev v Jugoslavijo tiče, je iz dosedanjih poročil razvidno, da se to pomoč naših ljudi svojcem oddajo zelo vestno in upoštevajoč sedanje prometne razmere, kolikor hitro mogoče.

Drugače pa je v Franciji in Italiji. Tja prihajajo paketi hitreje, toda ko pridejo čez mejo, se navadno "izgube", prejemnik pa dobi le pismo: "Tole in tole

SPEAKING OF HOUSING

Courtesy Apprise America, Inc.

Yorka 107,128 vreč paketne pošte samo v Italijo! In naravno, velike pošiljatev gredo tudi v druge dežele.

Iz teh ugotovitev je razvidno, da je pošiljanje paketov in Jugoslavijo veliko bolj zanesljivo, ker v nji jih naslovenci tudi dobre. Ne dobe pa jih v demokratični Franciji in ne v "demokratični" Italiji. In treba pomisliti, da tudi v Jugoslaviji vsega manjka. Saj je šla tudi ona skozi vojne plamene in tudi v nji so "uzmoviči". Toda očividno v nji red in poštenost vestejše cenijo in ga boljše izvajajo kakor pa markatera druga dežela.

Seveda, to samo na sebi ne jamči, da pridejo tja vse pošiljatev, posebno ne, ako gredo v njo skozi druge dežele.

SEJA PODRUŽNICE SANSA

Detroit, Mich. — Seja podružnice št. 1 SANSA bo v nedeljo 2. junija ob treh popoldne v Slovenskem narodnem domu na 17153 John R.

Vljudno ste vabljeni vsi zastopniki društva, ustanov in posamezniki. Mnogo članov še ni poravnalo članarine za leto 1946. Prosijo se, da to store na bodoči seji. Naše delo še ni zaključeno. Da bo dovršeno domovini v kacisti in nam v čast, je potrebno sodelovanje vseh poštenih ameriških Slovencev in Slovenk.

Lia Menton, tajnica.

PRIREDBA "DELAVCA"

V POČAST VETERANOM

So. Chicago, Ill. — Društvo Delavec št. 8 SNPJ priredejo v nedeljo (2. junija) ob 3. pop. sporedno in po programu plesno zabavo v počast vrnivšim se veteranom (članom društva) in njihnim materam.

Vršila se bo v Hrvatskem domu, 9618 Commercial Avenue. Vstopnina je 60c.

Društvo vabi vse naše občinstvo v tem mestu in v okolici, da pride dne 2. junija na njeno prireditev. — V.

Help Wanted

(Experienced)
S H O E M A K E R
Good Pay — Steady
All year round work
935 N. DAMEN AVENUE
Brunswick 4050

C O O K
Excellent Working Conditions
Hours from 7 to 3 P. M.
Very Good Salary
STATE STREET CAFETERIA
751 South State Street

O P E R A T O R S
Experienced in single and double needle sewing machines.— Pleasant factory. Excellent pay with overtime
OTTOHEIMER & CO.
401 South Green Street

S A L E S L A D I E S
Experienced — Better Dresses
Hrs: 10 to 6 — Excel. earnings
K A N E ' S
4742 WEST MADISON ST.
Phone COLUMBUS 0893

B A K E R
ALL AROUND MAN
Night Work — South Side
Good Pay
Apply before 9 A. M.
or after 5:30 P. M.
Phone Wentworth 4581

YOUNG WOMAN
Experiencer. Grand opportunity for reliable woman betw. the ages of 20-35 to do housework in lovely home. School age child. Room & radio. Stay Conv. transport. MER. 6168

STENOGRAPHER
Attractive position for capable girl who desires congenial surroundings. Very good salary. Permanent
A. RUSSO & CO.
Mohawk 0853

W A I T R E S S E S
Meal furnished.—Exc. earnings
Possibilities for qualified girls
Hrs. 11 to 8 P. M. Don't call
during dinner or supper hours
ANN'S RESTAURANT
4007 W. 26th St. Rockwell 2447

T Y P I S T — BILLER
Motor Freight Experience
Preferred
KIMBEL LINES, Inc.
2243 South Union St.
CANal 8944

N U R S E M A I D
Young women, 25-35 — Patient
with to care for the children.
Stay. Own rm & bath. Excell.
home and working conditions.
Good salary.
ATLANTIC 8344

D I E M A K E R S
Highest pay and best working
conditions in the city. New
Factory. Nice place to work
Gimeo Die & Tool Works
3939 Ogden Ave. ROCK 7200

Help Wanted

MEN
FOR HAND SANDING
Frame Making Factory
STEADY — TIME AND
½ FOR OVERTIME
N. S. Blankenberg
Co.
4543 WEST ADDISON ST.

Single — Double Needle
OPERATORS
Hemstitching Operators
PACKERS

5-day Week — Time ½ over
40 hours — Good Pay
Bonus — Paid Vacation
(Apply 3rd floor)

Angwell Curtain Co.
367 WEST ADAMS ST.

GIRLS — WOMEN
Light Easy Factory Work
5 DAY WEEK
GOOD PAY — STEADY

Hochstadter Co.
732 S. Federal Street
Wabash 6538

JANITORS
SWEEPERS

(Must be able to handle
ODD JOBS)
Good Wages — Excellent
Transportation

F. H. SMITH MFG. CO.
3037 CARROLL AVENUE

Steno-Secretary

SOUTH SIDE OFFICE
INTERESTING WORK
GOOD SALARY

Pleasant Working Conditions.

CAL. 5200
MR. SHAFFER

HAND SEWERS
AND
SEWING MACHINE
OPERATORS

(Experience Not Necessary)
STEADY — GOOD PAY

STANFORD WILLIAMS
Company
(Room 1281)
222 NO. BANK DRIVE

OPERATORS ON POWER SEWING MACHINE

Experienced and Learners
Apply at once

POWERS & CO.
7310 CENTRAL AVENUE
RIVER FOREST
Near Harlem Ave. & Lake St.

GIRLS

Hand Work in Transparent
Plastic Candy Box Factory
Hours 4:30 P. M. to Midnight.
5 days a week. Monday thru Friday.
— Clean, light, steady work.
Apply any day 9-4.

WEINMAN BROS.
325 NORTH WELLS ST.
8th floor. Superior 6076
Opposite Merchandise Mart

TYPIST

With Good Head for Figures
Good Working Conditions
5-Day Week
Excellent Starting Salary
APPLY IN PERSON

Chas. A. Andersen & Co.
Room A-915
175 W. JACKSON BLVD.
Ask for Mr. Andersen

GIRLS NEEDED

For Bindery—Table work only
No experience required. Good

salary. Steady work. Pleasant

working conditions

Stromberg-Alen Company
430 S. Clark St. Har. 5600

Ask for Mr. Homer

CHICAGO ART NOVELTY CO.

3551 LINCOLN AVE.

SHIPPING CLERK

HIGH UNION PAY

CLOSE TO YOUR HOME

ANDERSEN BROS. STORAGE

3141 NORTH SHEFFIELD AVENUE

Help Wanted

JANITORS JANITRESS

DAY OR NIGHT SHIFT
Excellent Working Conditions
Modern Equipment. — Rest Periods
— Well established program of Employee Benefits,
including two weeks vacation after one year service. Group
insurance. — Pension. — Hospital plan. — Employee Cafeteria.
— Good starting rate, with premium for night work.
Good transportation. Street car

El — Bus & R. R.
PLANTS LOCATED

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

Zadeva Draže Mihajlovića

Piše MIRKO G. KUHEL
(Nadaljevanje.)

Konferenco je odpril Pavel Gjurišić, ki je naznanil, da je namen nuditi mladini priliko, da izrazi svoje misli o bodočem organizirjanju države. Delegate je natov pozdravil v imenu vojnega ministra Mihajlovića osebni zastopnik major Ostojić, ki je omladincem privorjal, da se izrazijo kar odkrito. Z drugimi besedami rečeno, konferenco se je vršila z vednostjo in odobrenjem Draže Mihajlovića. Zaključni govor je imel Pavel Gjurišić, ki je izrazil svoje zadovoljstvo "z odločnostjo mlajše generacije, da nadaljuje borbo, ki se vrši danes — borba, ki nam je bila usiljena in katero je odobril in zapovedal naš kralj."

Edina borba omenjena na konferenci, je bila borba proti partizanom. Ko je bilo naznanjeno, da je konferenco svoje delo izvršila, je njen predsednik Milan Bandović delegate opozoril, da nikar ne pozabijo edinega namena te konference, ki je bil sestaviti načrte za borbo proti partizanom. Konferenco je sprejela 17 resolucij, izmed katerih so naslednje posebno zanimive:

— Bodocna država mora biti dedna in ustavna monarhija — kraljevina Jugoslavija — koje vladar bo kralj Peter II. iz Kardjordjevičeve dinastije in v kateri bo četniška organizacija — z dovoljenjem krone — izvajala popolno oblast v državi toliko časa, kolikor ga bo treba za popolno obnovo in prerojenje države.

— Privatna lastnina je zamenjena, toda njen obseg je omejen po postavi v interesu ljudstva.

— Zemlja pripada onim, ki jo obdelujejo. Osebna veleposestva morajo biti odpravljena in izročena državnemu kontroli.

— Vsa industrija mora biti v rokah države.

— Trgovina na debelo mora biti v rokah države, toda trgovina na drobno bo v privatnih rokah pod nadzorstvom države.

— Trgovina, finančne in kredične ustanove pripadajo pod kontrolo države.

— Cerkev kontrolira državo. Narodna veră je pravoslavna. — Cerkev sv. Save. Rimo-katoliška cerkev mora biti upravljana ločeno od Vatikana.

— Vsi člani pravosodja morajo biti izbrani iz četniških vrst, kakor tudi vsi drugi državni uradniki.

— Zandarmerija se oblikuje iz četniških vrst in mora biti pod posredno kontrolo četniške organizacije.

— Tisk bo glas pravičnosti in resnice v službi narodne obnove. Tiskarne in založbe morajo biti v rokah države.

— V duhu teh resolucij in

sporazumno s krono bodo četniki izvedli organiziranje državne oblasti, dokler ni njihov program uresničen in so vzpostavljeni pogoji za prehod do širših ustavnih pravic.

Te resolucije govorijo same zase. Opominiti je treba seveda, da so bili četniki strogo le srbska organizacija ter da bi namestava četniška diktatura bila stroga srbska diktatura, proti kateri bi se s silo protivili Hrvati, Slovenci in Macedonci, katoliški in muslimanski elementi, kakor tudi vse demokratične siile in deželi. Opazi se tudi lahko, da v tem presenetljivem dokumentu muslimanska in judovska vera nista omenjeni! Končno je vreden pozornosti tudi četniški gospodarski program. Daleč bolj radikalni je nego karkoli je skulala v Jugoslaviji izvesti narodno osvobodilna fronta. Dasi ni nobenega dvoma, da bi ta deli programa bil završen, čim bi Mihajlović zmagal in bi se kralj povrnil na tron, vendar kaže sprejem tega programa karakter ljudi, katere so skušali četniki pritegniti na svojo stran.

SODELOVANJE S SOVRAZNIKOM V ČRNI GORI IN SANDJAKU

Kot je bilo že povedano, je bil kapitan Gjurišić najzaupnejši poveljnik Draže Mihajlovića. Poročilo komisije vsebuje večje število listin, ki kažejo Gjurišićev sodelovanje s sovražnikom.

Dokument št. 11 je fotostatistični posnetek pisma, ki ga je 5. maja 1942 poslal Gjurišić general Silvio Gonini, komandanititalijanske pehotne divizije "Venezia".

V tem pismu pošilja Bonini sporocilo od komandanta italijanskih čet v Črni gori — generala Luigija Mentasti, svetujči mu, da se formirajo četniški odbori v Črni gori z namenom, da se vzdrži postava in red z italijansko kooperacijo. General Bonini sili Gjurišića, da mu pošlje seznam kandidatov, ki bi z odobritvijo generala Mentasti, postali četniški oblastveniki v službi italijanskih okupacijskih čet. Taki četniški ali "narodni" odbori so bili imenovani po vsem Črni gori in Gjurišićev brat Vasco je postal predsednik odbora v Beranah.

Dne 26. decembra 1943 je Pavel Gjurišić pisal komandanu italijanske divizije "Venezia", zahtevajoč, da se skupina italijanskih vojakov kaznjuje, ker so namatili nekaj četnikov in spustili iz zapora neko Črnogorko, ki je bila osušljena, da simpatizira s partizani. (Dokument št. 22.)

Fotostatistični posnetki vseh teh povelj in pisem Pavla Gjurišića (Mihajlovićeve desne roke) — z njegovim lastnoročnim podpisom — so reproducirani v poročilu komisije za vojne zločince. Poleg tega je v poročilu tudi dosti dokazov o Gjurišićevem sodelovanju z Milanom Nedžićem, načelnikom srbske lutarske vlade v Belgradu. Gjurišić je bil imenovan za poveljnika Nedžićevega srbskega korpusa prostovoljev v Črni gori. Gjurišić je s svojimi delegati obiskoval Belgrad in tam svobodno prebival. Od Nemcev je dobival konje, orožje in ambulante za svojo borbo proti partizanom. (Dokument št. 23 do 26.)

Ta izdajalec ni bil samo četniški poveljnik glavnega štaba in poveljnik Nedžićevega prostovoljnega korpusa v Črni gori, temveč tudi redni oficir kralja Petra in poveljnik Jugoslovanske domovinske vojske za Črno goro, Boko in Stari Ras. V tej poziciji je Gjurišić izdal povelje (dokument št. 29), v katerem je oklical zapovedano mobilizacijo vseh državljanov moškega spola od 17. do 55. leta. Prvi odstavek tega povelja, izdanega 13. septembra 1944, se glasi:

"Ozirajoč se na preteče razvoje na polju mednarodnih odnosov ter na priporočilo štabnega komandanta pri glavnem komandi in vojne ministru Draže Mihajlovića, je Njegovo Veličanstvo in Vrhovni poveljnik kralj Peter II. — strogo zaupna št. 1254 od 5. septembra 1944 — zapovedalo splošno mobilizacijo vseh razredov med starostjo 17 in 55 let, s svojim dekretom z dne 4. septembra 1944."

KRIŽARKA "PRINZ EUGEN" je bila ponos nemške vojne mornarice. Njena teža je 10,000 ton. Sedaj je posest ameriške mornarice. Ameriški mornarji so jo pripeljali v Boston, kjer čaka, da bo brizgone dana na preizkušnjo atomskim bombam.

Nauki iz stavke

železničarjev dragi za unije

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Po italijanski predaji je Gjurišić postal poveljnik četniškega glavnega štaba v Črni gori, medtem ko ga je kralj Peter še pred tem povišal za polkovnika Jugoslovanskega kraljeve vojske. Cetnikom je tedaj tikitakala zadnja ura. Dne 18. julija 1944 je Gjurišić izdal stroga zaupno poselje, ki se deloma glasi:

"V namenu, da zadušimo komunistično (partizansko) propaganda, moramo ustaviti njihovo kurirsko službo in likvidirati njihove pomagače izmed ljudstva; zato bodo poveljniki brigadi in mest izdali ukaz, da je ljudem prepovedano zapustiti stanovanja od mraka do zore. Vse osebe zasačene izven svojih stanovanj ob tem času bodo brez vsakega svarila pobite. Nobena oseba ne sme zapustiti svoje občine brez pisane dovoljenja mestnega komandanta. Vse osebe zasačene izven svojih občin brez takega dovoljenja, bodo naše lovške edinice usmrtili."

Povelje, ki ga je Gjurišić dal četniškim trupam 16. avgusta 1944, vsebuje sledeči stavek: "Zahtevajte od nemškega komandanta, da vam izroči na razpolago ambulanco za prevoz ranjencev iz poljske bolnice v ... (ime nečitljivo). (Dokument št. 22.)

Fotostatistični posnetki vseh teh povelj in pisem Pavla Gjurišića (Mihajlovićeve desne roke) — z njegovim lastnoročnim podpisom — so reproducirani v poročilu komisije za vojne zločince. Poleg tega je v poročilu tudi dosti dokazov o Gjurišićevem sodelovanju z Milanom Nedžićem, načelnikom srbske lutarske vlade v Belgradu. Gjurišić je bil imenovan za poveljnika Nedžićevega srbskega korpusa prostovoljev v Črni gori. Gjurišić je s svojimi delegati obiskoval Belgrad in tam svobodno prebival. Od Nemcev je dobival konje, orožje in ambulante za svojo borbo proti partizanom. (Dokument št. 23 do 26.)

Med železničarji samimi v tem spopadu z mogočnimi železničnimi magnati ni bilo nobene sloge. Železničarji so organizirani v petih bratovščinah, poleg teh pa je še 15 drugih unij.

Nesoglasja med železničarji

A. F. Whitney od bratovščine vladkospromnega osebja je ministro sloboto priznal: "Tepeni smo bili popolnoma in to po Trumanovim opazkom o "prepisu profitu v državno blagajno" prezrl in sedaj jim je žal, ker je niso črtali in sprejeli le tiste točke, ki so proti unijam naperjene."

Fotostatistični posnetki vseh teh povelj in pisem Pavla Gjurišića (Mihajlovićeve desne roke) — z njegovim lastnoročnim podpisom — so reproducirani v poročilu komisije za vojne zločince. Poleg tega je v poročilu tudi dosti dokazov o Gjurišićevem sodelovanju z Milanom Nedžićem, načelnikom srbske lutarske vlade v Belgradu. Gjurišić je bil imenovan za poveljnika Nedžićevega srbskega korpusa prostovoljev v Črni gori. Gjurišić je s svojimi delegati obiskoval Belgrad in tam svobodno prebival. Od Nemcev je dobival konje, orožje in ambulante za svojo borbo proti partizanom. (Dokument št. 23 do 26.)

Ta izdajalec ni bil samo četniški poveljnik glavnega štaba in poveljnik Nedžićevega prostovoljnega korpusa v Črni gori, temveč tudi redni oficir kralja Petra in poveljnik Jugoslovanske domovinske vojske za Črno goro, Boko in Stari Ras. V tej poziciji je Gjurišić izdal povelje (dokument št. 29), v katerem je oklical zapovedano mobilizacijo vseh državljanov moškega spola od 17. do 55. leta. Prvi odstavek tega povelja, izdanega 13. septembra 1944, se glasi:

"Ozirajoč se na preteče razvoje na polju mednarodnih odnosov ter na priporočilo štabnega komandanta pri glavnem komandi in vojne ministru Draže Mihajlovića, je Njegovo Veličanstvo in Vrhovni poveljnik kralj Peter II. — strogo zaupna št. 1254 od 5. septembra 1944 — zapovedalo splošno mobilizacijo vseh razredov med starostjo 17 in 55 let, s svojim dekretom z dne 4. septembra 1944."

(Se nadaljuje.)

Posojilo proti "komunizmu"

Kongresnik Robertson, demokrat iz Virginije, je dne 17. maja dejal, da će Angliji posoditi tri in tri četrti milijarde dolarjev, za katero vpraša, bo to največ pomagalo, da se Angliji obvaruje za trdnjava proti komunizmu. Čudno, kako vsem takim ljudem le komunizem roji po glavi.

Poslušajte

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles.

Vodi jo George Marchan.

Cena \$5.00 s poštino

NAROCILA SPREJEMA

PROLETAREC

2301 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

svoji ofenzivi prvič prišla bližu poljskega glavnega mesta, toda je moral obstat v predmestju Praga (vzhodno od Varšave), ker v sled nemškega ognja ni mogla preko reke Vistule. Borove uporniške oddelke so Nemci premagali in uničili. Bor je pobegnil in sedaj predava po Ameriki s stalnico poljskega klerikalizma in ostale reakcije. Bil je v avdijenci tudi pri kardinalu Stritchu. V enakem meniju deluje v Zed. državah gen. Kwasnewski. Vsi ti so iz poljske višje družbe. Boje se, da ako sedanjem režimu na Poljskem ostane, bo poljska slaha (plemstvo) le še list v zgodovini in z njim vred tudi aristokratska poljska vojaška kamarila. Vzelo bo še precej časa, predno bodo vse te klike spoznale, da se prošlost ne vrača. To so po mnogih letih — že ko so se postarali — spoznali ubežni ruski caristi, ki so rovarili v Parizu. Zed. državah, v Angliji in veliko tudi v Beogradu ter opajali samega sebe z uganjanjem dvornih ceremonij.

Radio je blagoslov, ako se ga uporablja v koristne namene. Ampak operavanje mija v verzih ("soap operas") in raznih pilul, alkoholnih ter drugih pijač, cigar in cigaret, je brez vsake kulturne v vzgojne vrednosti. Tudi radio komentari, ki so mlini teden s poudarjajočimi, trajično naglašanimi svarišli slikali, kako bo živeža in vsega vsled stavke železničarjev nagloma zmanjšala, so zlo. Ako bi gospodinje iste besede čitali v listih, jih ne bi vznemirjala. A dramatizirane v radiu so jih zbegale in hajd v štacune! Nastal je v nje nov naval kot v prvih vojnih tednih in še parkrat pozneje, dokler niso bili uvedeni odmerki. Kot da bo stavka trajala kdovkoli koliko časa in nam vsled nje preti večja lakota kot pa je v Evropi in Indiji. Za trgovce to ni bilo slabo, kajti marsikdo je pri tem lahko pozabil na dostropne cene. Ljudje v takih historijah plačajo kolikor jim računa. Potem jim je žal, kateri so že na policah in prodajalne jih ne vzamejo nazaj niti cene je kot so dostropne cene.

V Jugoslaviji bi se moral se da vratiti silna civilna vojna. Ves srbski narod se bi imel uprediti in na Hrvaskem bi zadivjalo. Pa v Bosni, Sloveniji in Makedoniji. Tako so nam prerovali skozi vse zimic, češ, le počakajte pomlad, čim sneg skopni, pa boste videli, kako na trhih nogah je Titov režim! Pomlad gre h koncu, silna četniška vojska se nekam pogrenila kakor neko vojska kralja Matjaža, ljudstvo pa obdeluje zemljo, popravlja pota, proge in mostove — sploh je vsa dežela na delu. A na delu so tudi tisti, ki so prosvili Boga in vrata, da bi nastala v njih zmeda in pokolja. Potem bi imeli vzdružek ukorakati v njo anglo-ameriške čete in napravile bi "red in mir". In potem bi se tudi preroči vrnili nazaj (h koritom). Pa ni nič s temi sanjam!

Jugoslovanska misija UNRRA je povabila skupino tujezemskih časnikarjev na potovanje po Jugoslaviji, da bi se seznanili z delom, ki ga vrši ta pomožna akcija. Bodo njeni gosti skozi deset dni. To je dobro, da so bili povabljenci. Morda se pri tem domislijo tudi kongresnika Ste-

novih, ki se venomer dušajo: "Mi smo za demokracijo!" Za katero, torej?

Predsednik Truman je v svojem govoru po radiu v petek 24. maja udarjal po voditeljem dveh prizadetih bratovščin železničarjev, ker sta s stavko ustavila ves železniški promet, a na veliko presečenje stavkarjev ni reklo niti ene žal besede proti onim, radi katerih so šli na stavko. To je proti direktoratu, ki kontroliра ameriško železniško omrežje. Morda pa je predsednik s tem nevedoma priznal, da so za vzdrževanje železničnega prometa samo delavci potrebiti. Velebankirji v New Yorku, ki tvorijo železniški direktor (interlocking directors) se razumejo na finance in njihov življenski smoter so dobrički zanje in njihne klijente. Vlakov pa ne bi znali voziti tudi kaj bi bilo plaćati desetkrat več za vsak ših pot pa prejemajo sedanji železničarji.

Poljski general Włodysław Anders, Tadeusz Komorowski (Bor) in Stanisław Kwasnewski so na delu za "drugo osvoboditev Poljske". Prva je bila po početju Hitlerja, druga bo, kadar se sedanjem "lutarsko vladarom v Varšavi" izž

A "TRIAL" IN NEW YORK OF DRAJA MIHAJLOVICH

A Letter by the Committee For a Fair Trial For Draja Mihailevich to Dr. Stoyan Pribichevich And His Scholarly Answer

Mr. Stoyan Pribichevich
c/o Time, Life, Inc.,
Time, Life Building
Rockefeller Plaza, New York, N. Y.

Dear Mr. Pribichevich:

I am writing this letter on behalf of Mr. Arthur Garfield Hays, the Chairman of the Commission of Inquiry into the case of Draja Mihailevich.

The Commission, as you may have read in the papers, consists of Mr. Hays, The Hon. Charles Poletti, The Hon. Adolph Berle, Thomas K. Finletter and Theodore Klindl. The purpose of the Commission will be to take evidence impartially on the subject of Mihailevich from American personnel attached to both Tito and Mihailevich.

It has been suggested that you might be willing to testify before this Commission. The opening session on Monday will be devoted to the personnel of the American Military Mission to Mihailevich. The following sessions will be of a more general nature and if you can make the necessary arrangements I think it would be possible for you to give your evidence on either Wednesday or Thursday.

The Yugoslav Embassy has been invited to have counsel on hand to cross-examine witnesses and the Commission has committed itself to conduct the proceedings in a completely judicial manner so that the evidence taken would be of a nature acceptable in American courts.

I should be grateful if you could let us know by collect wire either to Arthur Garfield Hays, 120 Broadway, New York City, or by collect wire to myself at 901 Lexington Avenue, New York City, whether you will be able to appear.

Sincerely yours,

David Martin, Secretary.

Committee for a Fair Trial for Draja Mihailevich.
(The above letter dated May 12th, 1946.)

THE ANSWER

Dr. Stoyan Pribichevich, former representative of the American Press in Yugoslavia and former war correspondent for TIME and LIFE, sent the following reply to Mr. David Martin, Secretary of the Committee for Fair Trial for Draja Mihailevich, after receiving an invitation to testify before their Commission of Inquiry:

Dear Mr. Martin:

Having come to town for the day, I wish to thank you for the kind letter you wrote me on behalf of Mr. Arthur Garfield Hays, and I regret to feel it inappropriate to testify on the Mihailevich case before the Commission of Inquiry of the Committee For A Fair Trial For Draja Mihailevich. The legal reasons are set forth below and I would be very grateful to you if you would forward them to the five members of the Commission of Inquiry. Nor would I have any objection to this letter of mine being read aloud at any of the Commission's sessions. I myself am taking the liberty of sending a copy of it to the State and War Departments.

1) In my legal opinion, as a Doctor of Laws and former practicing lawyer, the position that Mihailevich should be tried by an international tribunal is untenable, because,

a) Mihailevich is being charged as a Yugoslav citizen by Yugoslav authorities for acts committed on Yugoslav soil against the Yugoslav state or citizens;

b) No international tribunal, code or procedure exist for trying internationally the citizens of Allied countries, charged with acts against their own native lands or citizens, committed on their own native soil;

c) There is no precedent for a request to try Mihailevich internationally: Marshal Petain of France, for example, was sentenced to death by a French court for acts committed against the French nation at a time when he had our officers and diplomats attached to him; the U. S. Honor was admittedly not involved;

d) If nevertheless it is considered that some way should be found to try Mihailevich internationally, this would create a precedent whereby any citizen of any legally recognized foreign country, caught on his own soil and charged with acts against his own state or citizens, could claim extraterritoriality and international trial on the ground that this or that American officer or diplomat had been attached to him or that at the one time or another he had done this or that good to the U. S.—a principle unknown and unacceptable in International or Criminal Law.

2) In my legal opinion, the Yugoslav Government was correct and duty-bound to decline the State Department's request that only those American eyewitnesses, who would testify FOR Mihailevich, be accepted by the Yugoslav court, because:

a) By thus phrasing its request, our Government put itself into the position of a sympathizer rather than into that of an arbiter;

b) No legally recognized Government is supposed to dictate to its judiciary which evidence should and which should not be accepted, the less so if such a dictate would appear as the result of a foreign Government's request;

c) Belgrade has a famous historic precedent for its present stand: when, on June 28, 1914, the heir to the Austro-Hungarian throne, Archduke Francis Ferdinand, was killed with his wife in Sarajevo, and the preliminary Austro-Hungarian investigation proved that the assassin had arrived armed and instructed from Serbia, the Austro-Hungarian Government by an ultimatum demanded of the Belgrade Government to permit Austro-Hungarian judges to sit in with the Serbian judges on the investigations and trials of Serbian individuals and groups eventually involved in the murder; which part of the ultimatum the Serbian Government rejected flatly and correctly, preferring war instead—although the case of Vienna in re Francis Ferdinand was much stronger than is Washington's request for pro-Mihailevich testimony in the present case. Then as now objections were raised to the impartiality of South-Slav judges, and then as now the legal question was that of the sovereignty of a small nation.

d) The stand taken by the British Government in re Mihailevich seems to me the only correct one legally.

3) In my legal opinion, the rejection by the Yugoslav Government of the State Department's request does not mean that first-hand American witnesses will no be allowed to appear at the Mihailevich trial in Belgrade. When the trial opens, and the specific charges are made known, the Yugoslav tribunal may decide independently—and I hope it will—that both the Prosecution and the Defense may call pro and con eyewitnesses from Yugoslavia and abroad, whose testimony, in the court's eyes, may have direct or important bearing upon the charges and defense proffered. It would then be up to our State Department to organize travel facilities for all the American witnesses desired, whether pro or con.

4) I believe I possess important first-hand evidence in re Mihailevich, which I came across during the war as the chosen representative of the entire American press in Yugoslavia and as a war correspondent for TIME and LIFE magazines in the same country. As you may know, I spent altogether about six months in Yugoslavia, covered several hundred miles behind the German lines, especially in Bosnia and Serbia, and was once captured by the Germans, put up against the ex-

THE MARCH OF LABOR

IN THE WIND

From THE NATION

THERE'LL ALWAYS BE AN ENGLAND: British Overseas Airways puts out a little booklet called "Essential Information," which it passes out to passengers boarding for transoceanic flights. Among the essential items is this: "Women: Although passengers do not usually change in the evening on route, you may like to take with you an uncrushable dinner dress... Men: Although most passengers wear a lounge suit in the evening, if you decide to take a dinner jacket you will find a soft shirt much more comfortable and suitable than a stiff one."

SENATOR CAPEHART, Indiana Republican and juke-box king, came up with a wistful plea for the "good old days" during Senate committee hearings on the OPA bill. "There are two ways to get production," he suggested. "One is to work more men and the other is to work a given number of men more hours. During the war we encouraged men to work forty-eight hours a week. Why can't we now?"

OUR WARLIKE CONTEMPORARIES: The Brockton, Massachusetts, Daily Enterprise, reporting an address by the Very Reverend Charles D. McInnis before the Twentieth Century Catholic Club, noted, "Father McInnis... pointed out that since Spain is the country nearest to ours and upon whose shores we would undoubtedly wish to land troops should war with Russia ensue... we should attempt to have her good-will."

THE CHIZOPHRENIC ARMY: On May 1 the United Press released two stories on army press relations. The first, datelined Washington, led off: "Lieutenant Gen. J. Lawton Collins, army director of information, has announced that... we want no barriers to information between the army and the people." The second, dispatched from Landsberg, Germany, revealed: "The United States army today attempted to clamp a censorship blackout on conditions at the Landsberg displaced-persons camp. A United Press correspondent was threatened with arrest... unless he left the camp immediately."

MODERN HESSIANS

Long discussed by the polities in London and Washington and now reaching the actual stage of planning, is the formation into a United Nations Foreign Legion of all the Poles in England and Europe who have no desire to return to a Poland bossed by bozos.

At one time, it was seriously suggested that the U.S. should use these modern Hessians as part of its regular army. The idea was nixed, not on humanitarian grounds, but because the presence of paid "mercenaries" might put a damper on the conscription plans of the Morgan Democrats.

At the moment, these Polish legions are being incorporated in the British army and will be used in places where British soldiers are not "reliable," such as Indonesia, Palestine, etc. But wise babies in London insist that eventually, England, while maintaining control of this new Foreign Legion, will find a legitimate excuse for the UNO to bear the cost of an international police force."

The scheme has the Papal blessing and the active support of cardinals and others whose hearts "bleed" for Pious Poland. — Industrial Worker.

CRAZY CAPITALISM!

The Ornefjell, Norwegian steamer, has passed Montreal on its way to Chicago, loaded down with fish and cod-liver oil.

On its journey through the canals, it will pass at least three other vessels, loaded down with fish and oils on their way to Europe.

The fear in the workers' hearts was the first enemy the CIO had to overcome.

It took brave aid clear-sighted men and women to risk their jobs, to defy the labor spies, to see through the deceptions of company unionism, and to strike against companies that had armies of thugs and huge arsenals of weapons of destruction.

In the Little Steel strike of 1937, scores of steelworkers were killed or wounded.

But this union was never "beset with fear."

Visitor—Uh, they must have the same landlord as we have.

Just a Matter of Terms

Everybody knows a common garden spade is an agricultural implement. It makes no difference which term you use, it's still a spade, or if you wish, a shovel—something with which to move earth, or what have you?

Appearing before a Senate committee the other day, Marlin Pickrell, secretary of the Corn Belt Livestock Feeders Association, demanded that OPA be put to death immediately, at least insofar as meat prices are concerned. Quite bluntly he told the senators that his association and the farmers who are holding the cattle, have decided not to sell any more animals until they are permitted to charge anything they please. They are not asking for a definite price increase; the sky is the limit—or else!

If you want meat, Pickrell told the senators, "all you have do to is give these fellows assurance that price ceilings are going to come off." Otherwise no meat!

There you have a situation, which the public and the press generally have not given a name. What is the proper term for it? Well, let's see what it would be called if it happened under other circumstances and if other people were responsible.

There are the coal miners, for instance. They have asked for wage increases and improvements in working conditions, which the owners of the mines refused to grant. So, the miners withheld their work. And what is the cause of the coal shortage? What's the term? Why, it's a strike, of course.

Unlike the meat growers of the farm belt the miners are not asking for an unlimited wage boost. They are not telling the government that the price of coal must go sky-high. They are not urging the abolition of all controls. They are seeking certain definite improvements.

Meanwhile, though the coal strike temporarily cut down on electric lighting in the mid-west states, the cattle farmers' strike creates a different shortage. Both are strikes!

There isn't the slightest difference between them, except that the miners are more reasonable and modest in their demands. They aren't defying the government; the meat boys are doing precisely that.

In Congress, however, reactionary Republicans and southern Democrats have nothing to say in criticism of the cattle farmers' strike. That's all right. But, they think the coal strike is horrible! So, they are trying to revive the Case Bill in the Senate in the hope that it will keep the miners in their pits, without wage increases. Strangely enough, the very same alleged statesmen who want to do this, are ready to surrender to the cattle men, abolish price control of meat, and let the mid-west farmers and packers gouge the public as they see fit.

There's more to this than meets the eye at first glance. If the meat boys get away with their demands, naturally the miners, and many other workers, will require more money, the packers will have to pay more for coal, and everything the farmer buys will soar in price.—The Progressive Miner.

We Are Doing The Same

Our difficulty in seeing ourselves as others see us must account for the fact that few commentators on the draft of the Inter-American Military Cooperation Act, which the President has recently submitted to Congress, have realized how much support this move gives to Russian foreign policy. We have looked very much askance at Soviet military missions in Eastern Europe and have freely criticized the plans Moscow is believed to cherish for organizing the countries in its sphere of influence into a strong military bloc. Yet here we go blithely planning the organization of just such a bloc in the Western Hemisphere. In his message to Congress Mr. Truman explained that he wanted legislative authority for the army and navy to continue and extend their collaboration with the armed forces of the American republics, and with Canada also. It was "highly desirable," he said, "to standardize military organization, training methods, and equipment" so as to assist other American countries in assuming their responsibilities under the United Nations Charter and the Act of Chapultepec. Leadership by this country, he suggested, rested upon its predominance in technical, economic, and military resources. Therefore it was desirable to permit the transfer of military equipment to our partner countries by sale "or other method." No doubt Mr. Truman genuinely believes that this program is "in every way consistent with the wording and spirit of the United Nations Charter," nad that most Americans will think so too. Some cynical foreigners, however, are certainly going to regard it as just another example of power politics.—The Nation.

LOOKING AHEAD

By Leon De Caux

"This Union has never permitted itself to be beset with fear, prejudice, bigotry or hatred. It has never permitted itself to be torn asunder with dissension."

It was Philip Murray speaking. His speech might well have been entitled: "What Makes a Union Strong." It dealt with the amazing achievements of the United Steelworkers of America and the principles that made them possible.

If ever a union was strong and successful, it is the CIO United Steelworkers. It has more than 850,000 members, net assets of about \$5,000,000 and nearly 100 per cent organization.

It has just won the biggest strike in American history, gaining the largest wage increase for the greatest number of workers, and setting a wage pattern which has added billions to American pay envelopes.

Yet 10 brief years ago, this union was not even a name.

The Steelworkers had no easy task. Earlier union drives had been ruthlessly crushed by the mightiest corporation in the land.

The fear in the workers' hearts was the first enemy the CIO had to overcome.

It took brave aid clear-sighted men and women to risk their jobs, to defy the labor spies, to see through the deceptions of company unionism, and to strike against companies that had armies of thugs and huge arsenals of weapons of destruction.

In the Little Steel strike of 1937, scores of steelworkers were killed or wounded.

But this union was never "beset with fear."

God, the this life is but a wraith Altho we know not what we use Altho we grope with little faith Give me the heart to fight—and lose.

Ever insurgent let me be Make me more daring than devout From sleek contentment keep me free And fill me with a buoyant doubt.

Open my eyes to visions grit With beauty, aid with wonder lit But—let me always see the dirt And all that spawn and die in it.

Open my ears to music; let Me thrill with Spring's first flute and drums

Bue never let me dare forget The bitter ballads of the slums.

From compromise and things halfdone

Keep me with stern and stubborn pride

And when at last, the fight is won God, keep me still unsatisfied.

Louis Untermeyer.